

2016-09-23

Miljö- och energidepartementet
Remiss M2015/03034/KI

103 33 Stockholm

Mårten Larsson
marten.larsson@skogsindustrierna.org
08-762 79 72
070-352 79 72

Remissvar på EU-kommissionens förslag om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 COM (2016) 479

Skogsindustrierna tackar för möjligheterna ge synpunkter på rubricerade förslag.

SAMMANFATTNING

Skogsindustrierna

- Anser att en kostnadseffektiv och väl fungerande klimatpolitik inom EU bidrar till tillväxt i världens bioekonomi och välkomnar en ambitiös klimatpolitik
- Välkomnar att skogens roll i klimatarbetet erkänns genom att LULUCF inkluderas i EU:s klimat- och energipolitik. Det understryker samtidigt vikten av ett aktivt skogsbruk och att de skogliga referensnivåerna innehåller högsta möjliga hållbara avverkningsnivå i respektive land.

Mot denna bakgrund är Skogsindustrierna huvudsak positiva till förordningsförslaget. Följande punkter är särskilt viktiga:

- Koldioxidutsläppen i markanvändningssektorn bokförs när skörden sker = Instantaneous oxidation. Därmed kan inte utsläppet redovisas en gång till när skördad biomassa förbränns eller förmultnar. En oerhört viktig princip som är grunden för bioenergens koldioxidneutralitet.
- Att medlemsländerna har allt ansvar för rapportering. Inga krav på den enskilde företagaren eller skogsägaren.
- ”No debit rule” skapar trovärdighet för systemet och ger förutsättningar för en politik som stimulerar ett aktivt skogsbruk med ökad skogstillväxt.
- Att träprodukterna erkänns som kollager.

Det finns också negativa delar i förslaget

- Skogsindustriernas allvarligaste synpunkt på förslaget är att det ger oproportionerligt mycket makt åt EU-kommissionen. Kommissionen föreslås få rätt att räkna om nationellt beräknade skogliga referensnivåer.
- Referensnivåerna ska grundas på policybeslut tagna före 2009, möjligen också på faktabas från tiden före 2009.

Skogsindustrierna är branschorganisationen för massa-, pappers- och den trämekaniska industrin. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt i ett 20-tal koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett 40-tal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för Biolinovation. Skogsnäringen sysselsätter cirka 70 000 personer och exporterade för 124 miljarder kronor 2014.

Det finns otydligheter i förslaget avseende hur de skogliga referensnivåerna ska beräknas. Det är oerhört viktigt att avverkningsnivåerna inte begränsas av historik utan att de speglar framtida uthålliga avverkningsnivåer och att åtgärder för ökad tillväxt också ger möjligheter till ökade avverkningsnivåer i den senare delen av åtagandeperioden.

EN KOSTNADSEFFEKTIV OCH VÄL FUNGERANDE KLIMATPOLITIK INOM EU BIDRAR TILL TILLVÄXT I VÄRLDENS BIOEKONOMI

Med välskötta skogar och en skogsindustri av världsklass som grund har Skogsindustrierna ställt upp en offensiv vision: att skogsnäringen driver tillväxt i världens bioekonomi. En bioekonomi utgår från förnybara råvarukällor, som används på ett hållbart sätt. Bioekonomin bidrar därmed till att bryta dagens fossilbaserade ekonomi och till att uppnå EU:s och Sveriges klimatpolitiska målsättningar.

De biobaserade produkter Skogsindustriernas medlemsföretag redan idag tillverkar – trävaror, massa och papper – kommer att bli basen under åtskilliga år framöver. För att framtidssatsningar för nya biobaserade produkter ska kunna finansieras krävs en politik, som leder till en stark internationell konkurrenskraft för våra medlemsföretag. Utformningen av EU:s klimatpolitik är utan tvekan en viktig parameter, som definierar denna konkurrenskraft. En balanserad och kostnadseffektiv ansvarsfördelning kan med andra ord bidra till att skogsindustrin ges realistiska möjligheter att skapa tillväxt i världens bioekonomi.

Skogsindustrierna anser att långsiktiga politiska beslut som leder utvecklingen mot lägre utsläpp är viktiga. Vi anser vidare att dessa beslut bör utformas så att de främjar utvecklingen av en biobaserad samhällsekonomi, eftersom det ger EU och världen en möjlighet att konvertera bort från dagens fossilberoende.

SKOGSINDUSTRIERNA VÄLKOMNAR ATT SKOGENS ROLL I KLIMATARBETET ERKÄNNES GENOM ATT LULUCF INKLUDERAS I EU:S KLIMAT- OCH ENERGIPOLITIK

Skogsbruk ingår sedan 2013 i Kyotoprotokollet men har hittills saknats i EU:s klimatpolitik. Genom förslaget om att inkludera skogsbruk och övriga markanvändning i klimatpolitiken redovisas upptagen och utsläppen på ett transparent sätt. Detta synliggör skogsbrukets och skogsprodukternas viktiga roll i att mildra klimatförändringarna. Ett aktivt skogsbruk med en hög och jämn produktion av timmer, massaved och energi är långsiktigt den strategi som ger den största klimatnyttan. Det är därför oerhört centralt att högsta möjliga långsiktiga avverkningsnivå ligger till grund för de nationella skogliga referensnivåerna. Till skillnad från andra sektorer är det inte funktionellt att utgå från historiska nivåer.

REGLN OM ATT KOLDIOXID AVGÅR I SAMBAND MED AVVERKNING ÄR CENTRAL

Förslaget anger en princip om att koldioxid avgår i samband med avverkning, vilket innebär att utsläppen bokförs inom LULUCF. Genom applicering av principen och genom ”no

debit rule” ska utsläpp från biomassa, som används som energi, registreras och rapporteras mot varje medlemsstats klimatåtaganden till 2030.

Skogsindustrierna tillstyrker principen och betonar att den är central. Principen ligger till grund för bioenergens koldioxidneutralitet, vilket i sin tur är ett fundament för utfasning av fossil energi och tillhörande styrmedel, till exempel befrielse från koldioxidskatt.

Skogsindustrierna anser att i och med detta sätt att redovisa utsläpp bemöts den kritik, som funnits om att utsläppen från biomassa i energiproduktion för närvarande inte redovisas enligt EU:s lagstiftning. Eftersom utsläppen av koldioxid registreras när biomassan skördas kan de inte registreras igen när biomassan förbränns. Detta är en oerhört viktig princip för svensk skogsindustri, eftersom den är grunden för bioenergens koldioxidneutralitet.

REDOVISNING OCH RAPPORTERING AV LULUCF SKA SKE PÅ LANDSNIVÅ

Förslaget föreslår att redovisning och rapportering av LULUCF ska se på landnivå. Därigenom lägger förslaget ansvaret för all redovisning på respektive medlemsstat och inte på enskilda skogsägare.

Skogsindustriernas tillstyrker förslaget och betonar att inga krav ska läggas på den enskilde företagaren eller skogsägaren. Om så skulle ske och rapportering skulle ske på ”anläggningsnivå”, så som är fallet i EU ETS, skulle det leda till krav på skogsbruksplaner och reglering av kolflöden i skogen för enskilda skogsägare, vilket varken är relevant eller realistiskt och det skulle skapa en oproportionerlig administrativ börda.

”NO DEBIT RULE” GER FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN POLITIK SOM GYNNAR ETT AKTIVT SKOGSBRUK MED ÖKAD SKOGSTILLVÄXT

”No debit rule”-mekanismen hör till LULUCF-förslaget men är också kopplad till den icke-handlande sektorn, eftersom allokeringar därifrån måste användas i de fall utsläpp sker från markanvändningssektorn.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget. Det skapar, genom kravet på att eventuella utsläpp från LULUCF-sektorn ska kompenseras genom minskade utsläpp inom den icke handlande sektorn, förutsättningar för en politik som gynnar ett aktivt skogsbruk med ökad skogstillväxt. Det förstärker också drivkrafterna för att öka kollagret i långlivade träprodukter.

Samtidigt skapar dock förslaget en risk för råvarubetingade begränsningar av tillväxten i skogsindustrin. För att motverka detta anser Skogsindustrierna att det är oerhört viktigt att avverkningsnivån inom LULUCF sätts så att den motsvarar den högsta möjliga uthålliga nivån. Vi anser också att nivåerna inte ska fastställas ensidigt av EU-kommissionen, utan Sverige som land och skogsindustrin som bransch måste få ha en hög grad av påverkan.

RÄTT ATT PRODUKTIONSlandet KAN TILLGODORÄKNA SIG ETT ÖKAT KOLLAGER I PRODUKTER

Förslaget anger en beräkningsmodell för hur kollager i produkter ska beräknas. Det föreslås vidare att det är produktionslandet som ska kunna tillgodoräkna sig ökat kollager i produkter. Detta är helt i linje med principen att utsläpp ska redovisas i de land de uppstår. Genom att beräkna hur länge kolet lagras i produkterna hanteras detta beräkningsmässigt som fördröjda utsläpp efter avverkning. Därigenom erkänns träprodukter som kollager.

Skogsindustrierna tillstyrker den föreslagna beräkningsmodellen.

FÖRSLAGET GER OPROPORTIONERLIGT MYCKET MAKT ÅT EU-KOMMISSIONEN.

Skogsindustrierna anser att EU-kommissionen föreslår att ge sig självt för mycket makt när det gäller rätten att räkna om de nationellt beräknade skogliga referensnivåer. Skogsindustrierna värnar om skogsbruk som en nationell kompetens och anser att det är mycket viktigt att medlemsländerna själva med utgångspunkt från gemensamma kriterier beslutar om de skogliga referensnivåerna.

2009 SOM BASÅR ÄR INTE FUNKTIONELLT

I förslaget anges att 2009 ska användas som basår för beräkning av referensnivåerna.

Skogsindustrierna anser inte att förslaget är funktionellt, utan vill istället att senare uppgifter ska gå att använda om sådana finns. I Sveriges fall bör det senaste omdrevet i Riksskogstaxeringen användas liksom den senaste beräkningen av referensscenario i de skogliga konsekvensanalyserna, SKA15.

OTYDLIGHETER I HUR DE SKOGLIGA REFERENSNIVÅERNA BERÄKNAS

Förslaget anger till viss del hur de skogliga referensnivåerna ska beräknas.

Skogsindustrierna anser att det finns flera otydligheter, som måste klargöras. För svensk skogsindustri är det oerhört viktigt att avverkningsnivåerna inte begränsas av historik utan att de speglar framtida uthålliga nivåer. Vidare måste åtgärder för ökad tillväxt också ge möjligheter till ökade avverkningsnivåer i den senare delen av åtagandeperioden.

DETALJERADE SYNPUNKTER

Viktigt att skogsbruk hålls utanför den icke-handlande sektorn

Skogsindustrierna tolkar EU-kommissionens förslag som att markanvändningssektorn och därmed skogsbruk ska hållas utanför den icke handlande sektorn, vilket vi tillstyrker. Vårt huvudsakliga argument är att en inkludering skulle öppna för en politik, där utsläpp i den icke handlande sektorn kan kompenseras med upptag av koldioxid i växande skog. Det skulle driva så kallad ”carbon forestry” med syftet att göra avsättning av kolsänkor i skogen istället för att bedriva en politik som stimulerar lagring av kol i produkter och substitution av växthusgasintensiva produkter.

Skogsindustrierna anser därigenom att utvecklingen av en bioekonomi gynnas av att hålla skogsbruket utanför den icke-handlande sektorn.

Kolbindning från nybeskogning

I förslaget anges att kolbindning från nybeskogning ska redovisas i en egen kategori. På europeisk nivå är potentialerna betydande och detta kan komma att stimuleras, till exempel genom den gemensamma jordbrukspolitiken, för att anlägga snabbväxande trädslag på nedlagd jordbruksmark. Enligt förslaget ska 20-30 år vara tidshorisont för koluppbyggnad i bestånd anlagda i Sverige. Det innebär att arealerna efter 20-30 år överförs till kategorin skogsbruk och då inte kan nyttjas förrän de når en ålder då de kan gallras. Skogsindustrierna anser att 40 år vore en rimligare tidshorisont för svenskt vidkommande.

Riksskogstaxering bör användas i Sverige

Förslaget innehåller skrivningar om att inventeringssystemet LUCAS ska användas för att avgöra förändringar i markanvändning.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget, eftersom vi anser att LUCAS enbart bör användas i de fall medlemsländerna inte har bättre system på plats. I Sverige finns Riksskogstaxeringen, vilket skogsindustrin anser vara ett bättre system än LUCAS, och då bör Sverige ges möjlighet att använda denna.

Tillväxtfrämjande insatser måste ge möjlighet till ökad avverkningsnivå

Förslaget anger inte hur tillväxtfrämjande insatser under perioden 2021-2030 bör hanteras. Skogsindustrierna anser att sådana insatser under den första femårsperioden, 2021-2025, bör resultera i möjligheter att öka avverkningsnivån under den andra femårsperioden, 2026-2030.

Skogsbruk skulle kunna redovisas som en helhet

I förslaget delas skogsbruk upp i olika aktiviteter som nybeskogning, avskogning och brukad skog, vilket är relevant på internationell nivå där avskogning fortfarande är en stor källa till koldioxidutsläpp. I Europa däremot, där skogsarealen och volymen ökat kraftigt under efterkrigstiden och där avskogning främst drivs av infrastrukturprojekt är uppdelningen inte funktionell och skapar onödig administration.

Skogsindustrierna anser att skogsbruk skulle kunna redovisas som en helhet med undantag för nybeskogning som ju föreslås ingå i en flexibilitetsmekanism med den icke handlande sektorn.

Stockholm 2019-09-23

För Skogsindustrierna

Mårten Larsson
Skogsdirektör